

31.3.2021

VN/20585/2020

Anvisning för valförrättare vid förhandsröstning

Allmänt

- Om de lokala hälsovårdsmyndigheterna ger striktare anvisningar, följ dem i stället för denna anvisning.
- I och med coronaläget kan väljarna känna oro för själva röstningen eller för hur andra väljare beter sig. En del kan eventuellt berätta om sin oro för valförrättarna. Valförrättarna ska i alla lägen svara för att röstningen går till på ett säkert sätt och ge råd om hur instruktionerna ska följas. I eventuella problemsituationer se valanvisning nr 4 och kontakta centralvalnämnden vid behov.

Förberedande åtgärder

- Sätt upp anvisningsaffischerna från justitieministeriet och Institutet för hälsa och välfärd (THL) på platser som är synliga för väljarna. Placera några affischer också utanför vallokalen, där väljarna kan bekanta sig med dem i lugn och ro och utan trängsel.
- Placera kundbetjäningen och röstningsbåsen så långt ifrån varandra som möjligt, så att det inte bildas folksamlingar vid dem.
- Märk ut 2 meters säkerhetsavstånd på golvet till exempel på den plats där väljarna ska stå i kö.
- Ställ om möjligt upp en transparent mellanvägg i plast framför funktionärerna på röstningsstället. Väggen ska vara tillräckligt hög för att ge skydd även för långa personer. På lämplig höjd i nedre delen av väggen ska det finnas en öppning för granskning av dokument.

- Stanna hemma med låg tröskel om du får symtom som tyder på coronavirussmitta, och berätta om din situation omgående för den ansvariga valförrättaren eller någon i centralvalnämnden. Symtom på coronavirussjukdom är feber, hosta, halsont, andnöd, muskelvärk, trötthet, snuva, illamående och diarré. Även störningar i smak- och luktsinnet kan förekomma i samband med sjukdomen. Läs mer på webbtjänsten <http://www.omaolo.fi>
- Se till att det finns tillräckligt med valförrättare även i det fall att alla valförrättare blir sjuka eller måste sättas i karantän. Enligt vallagen ska minst två valförrättare samtidigt vara närvarande på ett förhandsröstningsställe. Centralvalnämnden ska se till att det finns tillräckligt med valförrättare.

Åtgärder under dagen

- Se till att lokalen har god ventilation och att väljarna inte dröjer kvar i lokalen i onödan.
- Om utrymmet är litet, begränsa antalet väljare som vistas i lokalen samtidigt och ordna kö för dem utanför lokalen.
- Håll ett säkert avstånd på 2 meter till väljarna och andra valförrättare.
- Håll uppsikt över väljarna och uppmana dem att hålla så långa avstånd som möjligt från varandra, minst 2 meter.
- Rengör gemensamt använda tillbehör före användningen genom att torka dem med en lösning av tvål och vatten eller med ett alkoholhaltigt rengöringsmedel.
- Rengör alla ytor som vidrörs ofta och pennorna i röstningsbåset med minst 2–4 timmars intervall. Städinstruktioner finns på <https://www.ttl.fi/sv/arbetshalsoinstitutets-coronavirus-instruktioner/>
- Valförrättarna ska använda mask. Använd inte mask om du får orimligt svårt att andas eller om andra hälsoskäl hindrar dig från att använda mask.
- Använd ett visir om du inte kan använda en mask. Visiret kan även användas som komplement till masken.
- Se till att det finns tillräckligt med masker på röstningsstället. Valförrättarna ska byta till en ny mask ungefär varannan timme. Byt till en ny mask också om du tar av dig masken eller om den blir fuktig eller smutsig. Använd handsprit eller tvätta händerna

när du byter mask, både innan du tar av dig masken och innan du tar på dig en ny mask.

- På röstningsstället ska det finnas engångsmasker för de väljare som inte har en egen mask med sig.
- Väljare med symtom på infektion i luftvägarna har instruerats att ta ett coronatest och vänta på att symtomen ska gå över innan de röstar på förhand. Om en väljare som kommer till förhandsröstningsstället ändå har tydliga symtom på luftvägsinfektion (hen till exempel hostar eller nyser kraftigt), ska du hänvisa väljaren artigt förbi en eventuell kö. Låt väljaren rösta och registrera röstningen så avsides som möjligt så att säkerhetsavståndet till andra bibehålls.
- En person som är i karantän eller isolering får inte komma till förhandsröstningsstället. Valförrättarna bör dock inte ställa väljarna frågor om deras hälsotillstånd.
- Om en valförrättare smittas av coronavirus ska man på röstningsstället följa de anvisningar som en läkare för smittsamma sjukdomar och hälsovården ger i det aktuella fallet.

Röstningen

- När väljarna kommer till röstningsstället möts de av en valfunktionär med ansiktsmask. Valfunktionären uppmanar väljarna att använda handsprit som finns på 2 meters avstånd. Om de som kommer för att rösta inte har någon mask får de en av valfunktionären. Handsprit ska finnas tillgänglig också när man fyller i följebrevet (vid mottagandet av röster) och när röstarna lämnar röstningsstället. Sätt upp en skylt som informerar om handrengöring på röstningsstället.
- Om en väljare inte har någon mask, kan du erbjuda hen en mask som delas ut på röstningsstället. Om väljaren vägrar att använda mask, är detta dock inget hinder för att rösta.
- Väljaren behöver inte ta bort masken ännu i det skede då väljarens identitetsbevis kontrolleras första gången och väljaren ges en valsedel. Kontrollen görs endast för att säkerställa att väljaren har ett identitetsbevis med sig.

- Om valförrättaren inte känner igen en väljare som bär mask, ska väljaren ta av sig masken för kontroll av identiteten. Anvisningar om hur masken avlägsnas på ett säkert sätt ska finnas framme så att väljarna ser dem. Reservera handsprit för väljarna samt ett ställe eller ett underlag för identitetsbeviset, där det är lätt att kontrollera det.
- Ge väljarna vid behov muntliga instruktioner när identiteten kontrolleras, till exempel:
  - Visa upp ditt identitetsbevis för granskning.
  - Ta av dig masken genom att ta tag i snoddarna på båda sidorna om ansiktet.
  - Håll masken i samma grepp under hela granskningen.
  - Släpp inte taget om masken.
  - När funktionären ger dig tillstånd att ta på dig masken, gör det försiktigt utan att vidröra ansiktet.
  - Använd handsprit. Ta vara på ditt identitetsbevis.
- En väljare får inte rösta om identiteten inte kan kontrolleras därför att hen inte vill ta av sig sin mask. Enligt vallagen är en väljare skyldig att styrka sin identitet för valförrättaren.
- Förhandsröstningen kan vid behov genomföras utomhus efter valförrättarnas övervägande och med iakttagande av bestämmelserna i vallagen (56–61 §) antingen helt eller delvis så att enskilda väljare får rösta utomhus i omedelbar närhet av förhandsröstningsstället. I enlighet med bestämmelserna i vallagen kan det också vara möjligt att ordna det så att väljaren inte avlägsnar sig från sin bil, om det finns en lämplig parkeringsplats i förhandsröstningsställets omedelbara närhet. I dessa fall ska valförrättaren särskilt noga se till att valhemligheten bevaras. Om enskilda väljare avger sin röst utomhus ska de tas emot manuellt (följebrevet ska fyllas i för hand och väljarens namn antecknas i den förteckning som förs över de röstande).
- Vid röstning utomhus ska valfunktionärerna skydda sig med ansiktsmask och visir, eftersom det också kan finnas personer försatta i karantän bland väljarna. Man måste se till att händerna rengörs också när man röstar utomhus. Handsprit ska även finnas utomhus.